

รูปแบบการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมยุคใหม่

ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่มีประสิทธิภาพ*

An Effective Model of Modern Participatory Academic

Administration of the Basic Education Institute

¹จิตประสงค์ ทมะนันต์, พงษ์ธร สิงห์พันธ์ และ สุวิมล โพธิ์กลิ่น

¹Jitprasong Tamanun, Pongton Singpun and Suwimol Phoglin

¹คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี

¹Faculty of Education, Ubon Ratchathani Rajabhat University, Thailand.

¹Corresponding Author's E-mail: Jitprasong.t@ubru.ac.th

บทคัดย่อ

บทความวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อนำเสนอรูปแบบการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมยุคใหม่ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่มีประสิทธิภาพ เป็นการวิจัยแบบผสมผสาน โดยมีการวิจัยเป็น 4 ระยะ ดังนี้ ระยะที่ 1 ศึกษาสภาพปัจจุบัน และปัญหา กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้บริหารหรือผู้ที่รับผิดชอบงานวิชาการ จำนวน 366 คน ได้มาโดยการสุ่มแบบหลายขั้นตอน และจากการสัมภาษณ์ผู้บริหารจำนวน 3 คน จาก 3 โรงเรียน ได้มาโดยการเลือกแบบเจาะจง ระยะที่ 2 สร้างรูปแบบ กลุ่มเป้าหมาย ได้แก่ ผู้เชี่ยวชาญด้านการบริหารงานวิชาการ จำนวน 15 คน ได้มาโดยการเลือกแบบเจาะจง ระยะที่ 3 ทดลองใช้รูปแบบ กลุ่มเป้าหมาย ได้แก่ ผู้บริหาร ครู และบุคลากรในโรงเรียนบ้านดอนใหญ่ จำนวน 15 คน ได้มาโดยความสมัครใจ และระยะที่ 4 ประเมินรูปแบบ โดยผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับการบริหารงานวิชาการ และผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 30 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบสอบถาม แบบสัมภาษณ์ และแบบประเมิน สถิติที่ใช้ได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการวิจัยพบว่า รูปแบบการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมยุคใหม่ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่มีประสิทธิภาพมี 6 องค์ประกอบ ดังนี้ 1) หลักการ ได้แก่ การบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมยุคใหม่ 2) จุดมุ่งหมาย ได้แก่ การมีส่วนร่วมโดยนำเทคโนโลยีดิจิทัลเข้ามาใช้ในการบริหารงานวิชาการ 3) กลไกการดำเนินการ ได้แก่ การมีส่วนร่วมจากบุคคลทั้งภายในและภายนอกองค์กร 4) การดำเนินการ ได้แก่ การมีส่วนร่วมโดยนำเทคโนโลยีดิจิทัลเข้ามาใช้ในการบริหารงานวิชาการ ทั้ง 4 ด้าน คือ การวางแผนงานวิชาการ การจัดการเรียนการสอน การพัฒนากระบวนการเรียนรู้ และการพัฒนาและใช้สื่อเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา 5) การประเมินผล ได้แก่ การประเมินประสิทธิผลจากการมีส่วนร่วมของบุคลากรทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษา และ 6) เงื่อนไขความสำเร็จ ได้แก่ ความพึงพอใจและความสมัครใจเข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของบุคลากรทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษา

คำสำคัญ: การบริหารวิชาการ; การมีส่วนร่วมยุคใหม่; สถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

Abstract

The research article aimed at presenting an effective model of modern participatory academic administration of the basic education institute in which the study was divided into 4 phases as follows: 1) studying the current situation and problems by which a group sample consisted of 366 administrators acquired from multi-stage sampling and interview with 3 administrators from 3 schools acquired from purposive sampling; 2) creating a model with a target group of 15 experts on academic administration acquired from purposive sampling; 3) experimenting a model with a target group of 15 persons consisting of administrators, teachers, and personnel from Ban Don Yai School who joined by voluntary; and 4) assessing a model by those who were related to academic administration as well as experts, in a total of 30 persons. The research instruments included a questionnaire, interview form, and assessment form. The statistics used were percentage, means, and standard deviation (S.D.).

The research results revealed as follows: An effective model of modern participatory academic administration of the basic education institute consisted of 6 components: 1) principle which was the modern participatory academic administration; 2) goal which was the participation by applying digital technology for academic administration; 3) mechanism of operation which was the participation of personnel both inside and outside the organization; 4) operation which was the participation by applying digital technology for academic administration in all 4 aspects, namely, academic planning, teaching and learning management, learning process development, and the development and the use of technology for education; 5) evaluation which referred to the effectiveness of participation of personnel both inside and outside the educational institutes; and 6) conditions for success which was the satisfaction and voluntary participation in academic administration of personnel both inside and outside the educational institutes.

Keywords: Academic Administration; Modern Participation; Basic Education Institute

บทนำ

การปฏิรูปการศึกษา ตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 3) พ.ศ.2553 กำหนดหลักการสำคัญไว้อย่างชัดเจนว่า จะยึดหลักการมีส่วนร่วมเป็นสำคัญ รวมทั้งยังให้ความสำคัญ เรื่องคุณภาพการศึกษาเป็นอย่างมาก ดังจะเห็นได้จากการกำหนดให้มีหมวด 6 ว่าด้วยเรื่องมาตรฐานและการประกันคุณภาพการศึกษาเป็นการเฉพาะ ซึ่งประกอบด้วย 5 มาตรา รวมทั้งกำหนดให้มีการตั้งสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน) เพื่อทำหน้าที่ประเมิน

คุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาทั่วประเทศ โดยมุ่งหวังว่าจะทำให้สามารถยกระดับคุณภาพการศึกษาของไทยทั้งระบบ จากทบทวนอดีตดังกล่าวส่งผลให้สถานศึกษาทุกแห่งต้องดำเนินการพัฒนาคุณภาพสถานศึกษา โดยอยู่บนพื้นฐานของหลักการการบริหารแบบมีส่วนร่วมตามเจตนารมณ์ของการปฏิรูปการบริหารการศึกษาของประเทศ (Ministry of Education, 2003)

การพัฒนาคุณภาพสถานศึกษาจำเป็นต้องอาศัย ความร่วมมือทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง ทั้งผู้บริหาร คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ครู นักเรียน ผู้ปกครองและประชาชน ผลจากการศึกษา ของ Anit (2012) นักวิชาการด้านการศึกษา ในสหรัฐอเมริกา ได้ศึกษาเกี่ยวกับวิวัฒนาการการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ ในโรงเรียน พบว่าการบริหารแบบมีส่วนร่วม นอกจากช่วยให้งานทั่วไปของโรงเรียนเป็นไปด้วยดีแล้ว ยังทำให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนเพิ่มมากขึ้น และมีระเบียบวินัยดีขึ้นอย่างเห็นได้ชัด สำหรับประเทศไทยนั้นได้กำหนดไว้ในแนวทางการจัดการศึกษาตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 3) พ.ศ.2553 ที่เน้นการมีส่วนร่วมของบุคคล ครอบครัว ชุมชน องค์กรชุมชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เอกชน องค์กรเอกชน องค์กรวิชาชีพ สถาบันศาสนา สถานประกอบการ และสถาบันสังคมอื่น All for Education การมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการศึกษาเป็นความต้องการของทุกคนในสังคมอยากให้เกิดขึ้นในโรงเรียนของรัฐอย่างมีความเสมอภาคกัน ทั้งในเมืองและชนบทมีคุณภาพทางการศึกษาใกล้เคียงกับ แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 (พ.ศ. 2560-2564) ได้ระบุไว้ในยุทธศาสตร์ที่ 3 ว่าให้มีการสร้างสภาพแวดล้อมทางสังคมที่เอื้อต่อการสร้างความเข้มแข็งของครอบครัวทั้งการใช้สื่อเพื่อเสริมสร้างคุณค่าต่อครอบครัว พัฒนานวัตกรรมเพื่อช่วยสื่อสารระหว่างสมาชิกในครอบครัว สร้างพื้นที่ให้ครอบครัวได้ใช้เวลาร่วมกัน สร้างเครือข่ายความสัมพันธ์ระหว่างบ้านและโรงเรียนผ่านกิจกรรมเชื่อมความสัมพันธ์ระหว่างเด็ก ครู ผู้ปกครอง

แผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2560-2579 ระบุว่า ประสิทธิภาพการบริหารจัดการสถานศึกษาผลการประเมินคุณภาพภายนอกของสถานศึกษา ในการประเมินคุณภาพภายนอกกรอบสาม (พ.ศ. 2555 - 2558) ของสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน) (สมศ.) พบว่า สถานศึกษาระดับก่อนประถมศึกษา ประถมศึกษา มัธยมศึกษา และอาชีวศึกษา ได้รับการรับรองมาตรฐานร้อยละ 96.81, 77.47 และ 79.49 ตามลำดับ หากพิจารณาสถานศึกษาที่ผ่านการรับรอง พบว่า ผลการประเมินที่สะท้อนคุณภาพผู้เรียนยังไม่เป็นที่น่าพึงพอใจ เห็นได้จากผลการประเมินตามตัวบ่งชี้ที่มีค่าเฉลี่ยระดับพอใช้ ในระดับประถมศึกษาถึงมัธยมศึกษา ได้แก่ ตัวบ่งชี้ด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียน แสดงให้เห็นว่าการบริหารจัดการของสถานศึกษายังไม่สามารถส่งผลให้ผู้เรียนมีผลสัมฤทธิ์ที่ดี (Ministry of Education, 2017) ดังนั้นรูปแบบการบริหารงานวิชาการจึงมีความสำคัญในการขับเคลื่อนนโยบาย ตามแนวทางปฏิรูปการศึกษา และภารกิจของสถานศึกษาให้บรรลุเป้าหมาย เพื่อส่งเสริมและสอดคล้องกับวิสัยทัศน์และแนวทางของการศึกษายุคใหม่ รูปแบบการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมในยุคใหม่นี้ จึงต้องสอดคล้องกับสภาวะการณ์เปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้น สถานศึกษาจะต้องพัฒนาผู้เรียนทั้งในด้านความรู้สาระวิชาหลัก (Core Subjects) และทักษะแห่งศตวรรษที่ 21 (3R 8C) ซึ่งประกอบไปด้วย ทักษะการเรียนรู้และนวัตกรรม ทักษะชีวิตและอาชีพ และทักษะด้านสารสนเทศ สื่อและเทคโนโลยี จึงเป็นภาระสำคัญของผู้บริหารที่จะต้องบริหารจัดการศึกษาให้มีประสิทธิภาพ

ผู้บริหารต้องรู้เท่าทันการเปลี่ยนแปลง พัฒนาตนเองอย่างสม่ำเสมอ คิดหายุทธศาสตร์ในการบริหารจัดการแบบใหม่ๆ ปรับเปลี่ยนรูปแบบการทำงาน ให้ความสำคัญกับผู้ร่วมงานทั้งในและนอกสถานศึกษา ใส่ใจในเรื่องของศาสตร์ทางการสอนที่เหมาะสม และต้องเร่งปรับเปลี่ยนรูปแบบการจัดการเรียนการสอน ควบคู่ไปกับการพัฒนาทักษะใหม่ๆ ให้กับครูผู้สอน มีการนำเทคโนโลยีมาใช้ในการบริหารงานวิชาการ ได้แก่ Cloud Google, Calendar Google, Meet Google, Form Google, Doc Google, Drive Google, Slide, Line, Facebook, Tiktok ซึ่งเป็นสิ่งที่จำเป็นในการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมในยุคปัจจุบัน และเนื่องจากยังไม่มีผู้ใดได้ทำการวิจัยเรื่องนี้ จึงเป็นจุดที่ผู้วิจัยสนใจเกี่ยวกับ รูปแบบการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมยุคใหม่ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่มีประสิทธิผล เพื่อเป็นแนวทางไปสู่เป้าหมายของการพัฒนาการศึกษาต่อไป

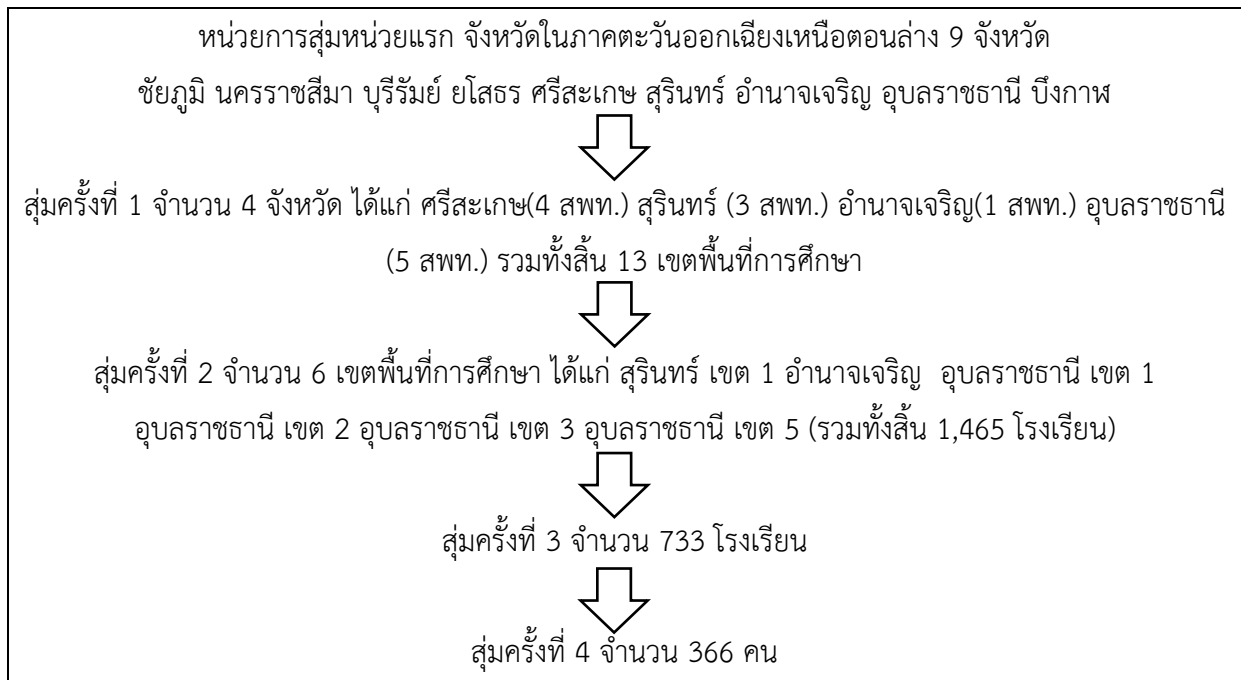
วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบัน และปัญหา การบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมยุคใหม่ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่มีประสิทธิผล
2. เพื่อสร้างรูปแบบการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมยุคใหม่ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่มีประสิทธิผล
3. เพื่อทดลองใช้รูปแบบการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมยุคใหม่ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่มีประสิทธิผล
4. เพื่อประเมินรูปแบบการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมยุคใหม่ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่มีประสิทธิผล

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยแบบผสมผสาน (Mixed Methods) ผู้วิจัยแบ่งการวิจัยเป็น 4 ระยะ ดังนี้
ระยะที่ 1 ศึกษาสภาพปัจจุบันและปัญหา การบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมยุคใหม่ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่มีประสิทธิผล

1. ศึกษาเอกสารแนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวข้องเพื่อกำหนดกรอบแนวคิดในการวิจัยโดยศึกษาจากแหล่งข้อมูลที่เป็นเอกสารแนวคิดทฤษฎีและงานวิจัยทั้งในและต่างประเทศที่เกี่ยวข้อง
2. สัมภาษณ์สภาพปัจจุบันและปัญหาของ การบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมยุคใหม่ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่มีประสิทธิผล จากสถานศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง ที่ได้จากการสุ่มแบบหลายขั้นตอน ดังนี้

เครื่องมือที่ใช้ คือ แบบสอบถาม การเก็บรวบรวมข้อมูล โดยการสอบถาม ผู้บริหารโรงเรียนและครู วิชาการ หรือ ผู้ที่รับผิดชอบงานวิชาการโรงเรียน กลุ่มตัวอย่างและผู้ให้ข้อมูล คือ ผู้บริหารหรือผู้ที่รับผิดชอบงาน วิชาการของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานในภาคอีสานตอนล่าง จำนวน 366 คน

3. การศึกษาจากพหุกรณี จำนวน 3 โรงเรียน ซึ่งเป็นโรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษา ขั้นพื้นฐาน ที่ผ่านการประเมินรับรองของสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพศึกษา (องค์การ มหาชน) เป็นโรงเรียนที่ได้รับรางวัลพระราชทาน ศึกษาดูงานตามกรอบแนวคิดของการวิจัย คือ ด้านการ วางแผนงานวิชาการ ด้านการจัดการเรียนการสอน ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ ด้านการพัฒนาและใช้ สื่อเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา รวมถึงการมีส่วนร่วมในการบริหารวิชาการ ด้านการตัดสินใจ ด้านการแสดงความ คิดเห็น ด้านการปฏิบัติงาน ด้านการติดตามประเมินผล กลุ่มผู้ให้ข้อมูล ประกอบด้วย ผู้บริหารโรงเรียน จำนวน 3 คน และสัมภาษณ์คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน 3 คน และจัดสนทนากลุ่มครู 3 กลุ่มๆละ 8 คน 3 โรงเรียน จำนวน 24 คน

นำข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถาม จากแบบสัมภาษณ์และข้อมูลที่ได้จากการสังเกต มาทำการตรวจสอบข้อมูล แบบสามเส้า (Triangulation) ด้านวิธีรวบรวมข้อมูลและสังเคราะห์ข้อมูลโดยการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) ด้วยการหาข้อสรุปและความสอดคล้องของข้อมูลเพื่อนำมาเป็นองค์ประกอบของรูปแบบการ บริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมยุคใหม่ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ที่มีประสิทธิภาพ สังเคราะห์องค์ประกอบ ของรูปแบบ โดยการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) ด้วยการสรุปประเด็นข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถาม จากแบบสัมภาษณ์ จากการสังเกต การวิเคราะห์เอกสารโรงเรียน นำมาเป็นองค์ประกอบหลักและ องค์ประกอบย่อย นำเสนออาจารย์ที่ปรึกษาและผู้เชี่ยวชาญ 5 คน ปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำ และนำ องค์ประกอบหลักและองค์ประกอบย่อยไปร่างรูปแบบ ต่อไป

ระยะที่ 2 สร้างรูปแบบการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมยุคใหม่ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่มีประสิทธิผล

1. ร่างรูปแบบและคู่มือการใช้รูปแบบการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมยุคใหม่ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่มีประสิทธิผล โดยมีองค์ประกอบซึ่งประกอบด้วย หลักการ จุดมุ่งหมาย กลไกการดำเนินการ การดำเนินการ การประเมินผล และเงื่อนไขความสำเร็จ ประเมินความเหมาะสม ความเป็นไปได้ของร่างรูปแบบโดยผู้เชี่ยวชาญ โดยใช้วิธีเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) มีหลักเกณฑ์ในการคัดเลือกผู้เชี่ยวชาญ ดังนี้ เป็นนักบริหารการศึกษาที่มีตำแหน่งไม่ต่ำกว่าผู้อำนวยการสำนัก เป็นนักวิชาการและมีประสบการณ์ในด้านการสอนสาขาบริหารการศึกษา เป็นผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา เป็นผู้อำนวยการสถานศึกษา ที่มีผลงานเป็นผู้บริหารสถานศึกษารับรางวัลพระราชทานหรือผู้บริหารสถานศึกษาของหน่วยงานด้านการศึกษา เป็นผู้มีความรู้การศึกษาไม่ต่ำกว่าปริญญาโทสาขาบริหารการศึกษา เป็นคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน จำนวน 15 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ แบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของรูปแบบ ตามประเด็นขององค์ประกอบ 6 องค์ประกอบ

2. การวิเคราะห์ข้อมูล ในการวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบประเมินความเหมาะสม และ ความเป็นไปได้ เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) โดยใช้การหาค่าเฉลี่ย (μ) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ตรวจสอบให้คะแนนตามเกณฑ์กำหนดเป็น 5 ระดับ ดังนี้ (Srisa-arn, 2019)

ระดับ 5	หมายถึง มีความเหมาะสม และและความเป็นไปได้อยู่ในระดับมากที่สุด
ระดับ 4	หมายถึง มีความเหมาะสม และและความเป็นไปได้อยู่ในระดับมาก
ระดับ 3	หมายถึง มีความเหมาะสม และและความเป็นไปได้อยู่ในระดับปานกลาง
ระดับ 2	หมายถึง มีความเหมาะสม และและความเป็นไปได้อยู่ในระดับน้อย
ระดับ 1	หมายถึง มีความเหมาะสม และและความเป็นไปได้อยู่ในระดับน้อยที่สุด

การแปลความหมายของคะแนน เกณฑ์การให้คะแนนความเหมาะสม และความเป็นไปได้ ใช้เกณฑ์การแปลความหมาย ดังนี้ (Srisa-arn, 2019)

ค่าเฉลี่ย 4.51 – 5.00	หมายถึง มีความเหมาะสม และและความเป็นไปได้อยู่ในระดับมากที่สุด
ค่าเฉลี่ย 3.51 – 4.50	หมายถึง มีความเหมาะสม และและความเป็นไปได้อยู่ในระดับมาก
ค่าเฉลี่ย 2.51 – 3.50	หมายถึง มีความเหมาะสม และและความเป็นไปได้อยู่ในระดับปานกลาง
ค่าเฉลี่ย 1.51 – 2.50	หมายถึง มีความเหมาะสม และและความเป็นไปได้อยู่ในระดับน้อย
ค่าเฉลี่ย 1.00 – 1.50	หมายถึง มีความเหมาะสม และและความเป็นไปได้อยู่ในระดับน้อยที่สุด

ระยะที่ 3 ผลการทดลองใช้รูปแบบการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมยุคใหม่ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่มีประสิทธิผล

1. สถานศึกษาเป้าหมายที่ใช้ในการนำรูปแบบการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมยุคใหม่ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ที่มีประสิทธิผล ไปใช้ในครั้งนี้ คือ สถานศึกษาที่จัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน จำนวน 1 โรงเรียน คือโรงเรียนบ้านดอนใหญ่ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานีเขต 2 โดยจะพิจารณาจาก เป็นสถานศึกษาที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาไม่น่าพึงพอใจของสถานศึกษา เป็นสถานศึกษาที่มีผลการประเมินจากสำนักงาน

รับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (สมศ.) รอบที่ 3 ไม่น่าพึงพอใจของสถานศึกษา มีความประสงค์ที่จะพัฒนาคุณภาพทางการศึกษาพัฒนาการบริหารงานวิชาการให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น ผู้บริหารบุคลากรในสถานศึกษา มีความยินดีที่จะเข้าร่วมดำเนินการวิจัยด้วยความสมัครใจ

2. เก็บรวบรวมข้อมูล ด้วยการสร้างความเข้าใจและชี้แจง ดำเนินการตามคู่มือการใช้รูปแบบบุคลากรในสถานศึกษาซึ่งได้รับการแต่งตั้ง เป็นผู้ร่วมดำเนินการวิจัยในครั้งนี้ ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาครู คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน และตัวแทนนักเรียน รวมจำนวน 15 คน เป็นผู้ดำเนินการ โดยมีผู้บริหารสถานศึกษา เป็นประธานดำเนินการ ผู้วิจัยมีส่วนร่วมในการดำเนินการ ให้ข้อเสนอแนะ และร่วมเก็บรวบรวมข้อมูล การวิจัยตามปฏิทินกำหนด

3. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยขั้นตอนนี้ คือ แบบประเมินรูปแบบ โดยใช้การหาค่าเฉลี่ย (μ) และแบบสอบถามความพึงพอใจเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ตรวจสอบให้คะแนนตามเกณฑ์กำหนดเป็น 5 ระดับโดยใช้การหาค่าเฉลี่ย (μ) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)

ระยะที่ 4 ประเมินรูปแบบการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมยุคใหม่ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่มีประสิทธิผล

ประเมินโดย ผู้มีส่วนได้เสียและผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 30 คน แบ่งเป็น 2 กลุ่ม ได้แก่ ผู้มีส่วนได้เสียในสถานศึกษาที่นำรูปแบบ ไปใช้ในสภาพจริง จำนวน 15 คน ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 15 คน เครื่องมือที่ใช้ ได้แก่ แบบประเมินความเหมาะสม ความเป็นไปได้ และเป็นประโยชน์ของรูปแบบโดยผู้ทรงคุณวุฒิ ซึ่งเป็นแบบประเมินที่มีลักษณะแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ การวิเคราะห์ข้อมูล โดยใช้การหาค่าเฉลี่ย (μ) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)

ผลการวิจัย

วัตถุประสงค์ที่ 1 การศึกษาสภาพปัจจุบันและปัญหาการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมยุคใหม่ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่มีประสิทธิผล พบว่า ปัจจุบันการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมยุคใหม่ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน มีผู้เข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการ ได้แก่ ผู้บริหาร ครูผู้รับผิดชอบงานวิชาการโรงเรียน กรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ชุมชน ผู้ปกครอง และผู้มีส่วนได้เสียในการจัดการศึกษาของโรงเรียน แต่การมีส่วนร่วมของเครือข่ายภายนอกหรือองค์กรอื่นยังมีส่วนร่วมน้อยมาก จากการเปลี่ยนแปลงทางเทคโนโลยีแบบก้าวกระโดด ส่งผลให้การจัดการศึกษาแบบมีส่วนร่วมต้องปรับเปลี่ยนวิธีการเพื่อความต่อเนื่องและความคล่องตัวในการบริหารงานวิชาการโรงเรียน การบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมยุคใหม่ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ที่มีประสิทธิผล เป็นกระบวนการทางสังคม (Social Process) ที่เกิดขึ้น ดำรงอยู่ และดำเนินการไปอย่างต่อเนื่องภายใต้เงื่อนไขและบริบทหลายประการเช่น การเปลี่ยนแปลงทางด้านเทคโนโลยีดิจิทัล สภาพแวดล้อมทางการเมือง สังคม เศรษฐกิจ วัฒนธรรม ในสังคมที่โรงเรียนตั้งอยู่ และพบว่า กิจกรรมต่างๆ ที่แสดงถึงกระบวนการการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมยุคใหม่ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ชัดเจนว่าขอบข่ายการบริหารงาน 4 ด้าน คือ ด้านการวางแผนงานวิชาการ ด้านการจัดการเรียนการสอน ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ และด้านการพัฒนาและใช้สื่อเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา ส่งผลต่อการบริหารงาน

วิชาการให้มีคุณภาพและประสิทธิผล ผลการสอบถามสภาพปัจจุบันของการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมยุคใหม่ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.98$)

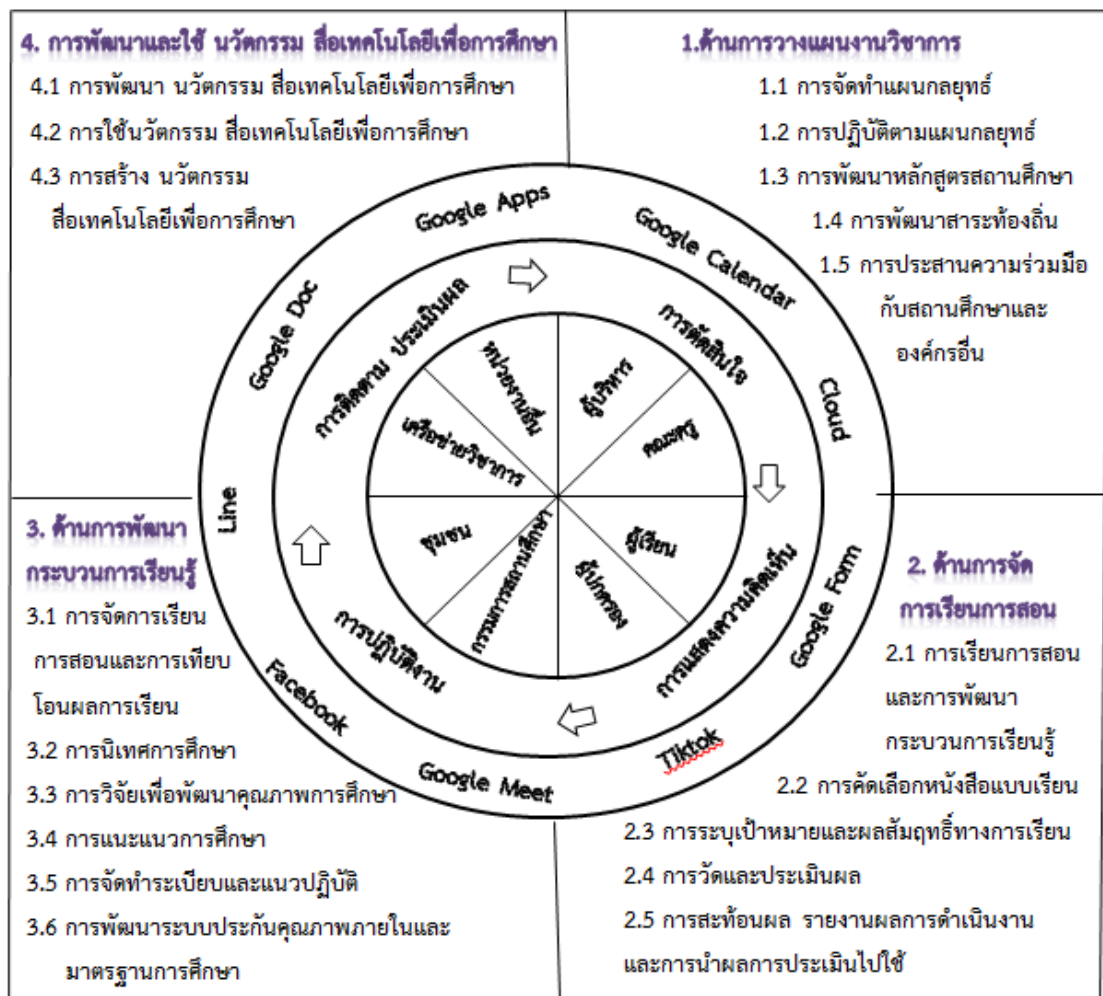
วัตถุประสงค์ที่ 2 การสร้างรูปแบบการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมยุคใหม่ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่มีประสิทธิผลพบว่า องค์ประกอบหลักของรูปแบบมี 6 องค์ประกอบ ได้แก่ หลักการ จุดมุ่งหมาย กลไกการดำเนินการ การดำเนินการ การประเมินผล และเงื่อนไขความสำเร็จ ด้านการดำเนินการมี 4 องค์ประกอบหลักและ 18 องค์ประกอบย่อย ได้แก่ 1) ด้านการวางแผนงานวิชาการ ประกอบด้วย การจัดทำแผนกลยุทธ์ การปฏิบัติตามแผนกลยุทธ์ การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา การพัฒนาสาระท้องถิ่น การประสานความร่วมมือในการพัฒนาวิชาการกับสถานศึกษาและองค์กรอื่น 2) ด้านการจัดการเรียนการสอน ประกอบด้วย การพัฒนาการจัดการเรียนการสอน การคัดเลือกหนังสือแบบเรียนเพื่อใช้ในสถานศึกษา การระบุเป้าหมายและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ด้านการวัดและประเมินผล การสะท้อนผล รายงานผลการดำเนินงาน และการนำผลการประเมินไปใช้ 3) ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ ประกอบด้วย การเทียบโอนผลการเรียน การนิเทศการศึกษา การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาในสถานศึกษา การแนะแนวการศึกษา การจัดทำระเบียบและแนวปฏิบัติเกี่ยวกับงานวิชาการของสถานศึกษา การพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในและมาตรฐานการศึกษา และ 4) ด้านการพัฒนาและใช้สื่อเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา ประกอบด้วย การพัฒนาการใช้ และการสร้างสื่อเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา ผลการประเมินความเหมาะสม และความเป็นไปได้ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\mu = 4.47, 4.48$) และคู่มือการใช้รูปแบบโดยภาพรวมมีความเหมาะสมในระดับมากที่สุด ($\mu = 4.65$)

วัตถุประสงค์ที่ 3 ผลการใช้รูปแบบการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมยุคใหม่ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่มีประสิทธิผล ใช้ในสถานศึกษาที่เป็นเป้าหมาย คือ โรงเรียนบ้านดอนใหญ่ ตามคู่มือกำหนดและเป็นการดำเนินการนำไปใช้ในกระบวนการวิจัยปฏิบัติการ ผลปรากฏว่ารูปแบบการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมยุคใหม่ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่มีประสิทธิผล ในด้านที่ 1 ด้านการวางแผนงาน นำไปใช้เป็นแนวปฏิบัติงานในสถานการณ์ปัจจุบันได้เป็นอย่างดี เพราะมีกระบวนการอย่างเป็นขั้นตอน ชัดเจน และง่ายต่อการปฏิบัติ ทำให้เกิดประสิทธิผลของงานได้จริง จึงได้รูปแบบที่เหมาะสมสำหรับการพัฒนาการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมยุคใหม่ ที่มีการนำเทคโนโลยี ดิจิทัล เข้ามาใช้ในแต่ละขั้นตอนของกิจกรรม ในด้านการวางแผนงานวิชาการ ประกอบด้วย การจัดทำแผนกลยุทธ์ การปฏิบัติตามแผนกลยุทธ์ การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา การพัฒนาสาระท้องถิ่น การประสานความร่วมมือในการพัฒนาวิชาการกับสถานศึกษาและองค์กรอื่น ทั้ง 5 ด้าน รายด้านและโดยรวมอยู่ในระดับดีมาก ($\mu = 14.11$) ผลการประเมินความพึงพอใจ รายด้านและโดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\mu = 4.73$)

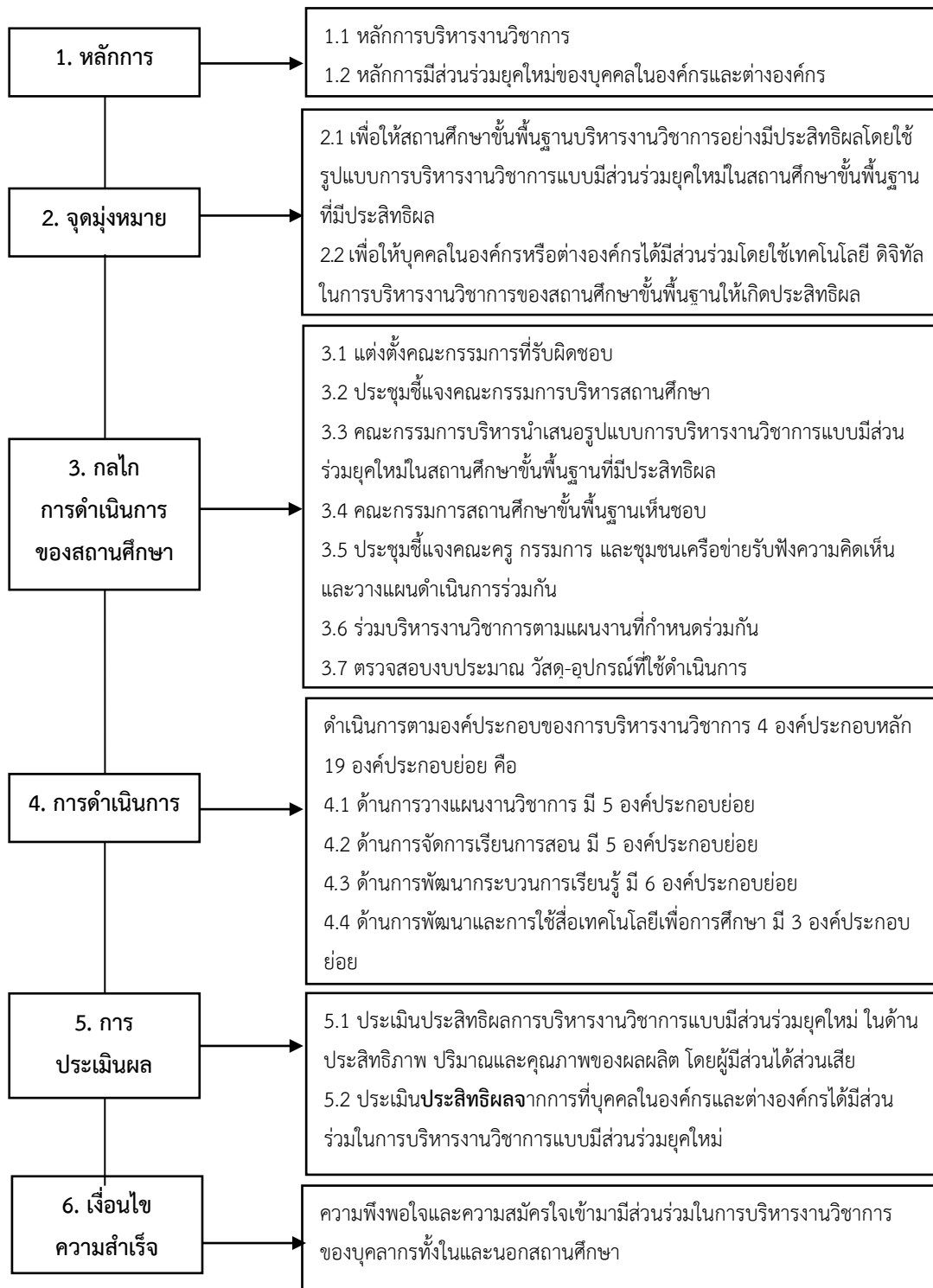
วัตถุประสงค์ที่ 4 ผลการประเมินรูปแบบการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมยุคใหม่ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่มีประสิทธิผล โดยบุคลากรผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในสถานศึกษาที่นำรูปแบบไปใช้จำนวน 15 คน และผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งเป็นผู้มีความรู้ และความเชี่ยวชาญ ด้านการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมยุคใหม่ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่มีประสิทธิผล ประกอบด้วย นักวิชาการ ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษา รองผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ศึกษาพิเศษ และผู้บริหาร

สถานศึกษา 15 คน รวมจำนวน 30 คน พบว่า รูปแบบดังกล่าวมีความเหมาะสม ความเป็นไปได้ และความเป็นประโยชน์ ในรายด้าน และภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\mu = 4.58$) สามารถนำไปใช้เป็นแนวทางการบริหารบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมยุคใหม่ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน และสามารถนำไปประยุกต์ใช้กับสถานศึกษาในสังกัดอื่นได้อย่างมีประสิทธิภาพต่อไป

องค์ความรู้ใหม่

ภาพที่ 1 การดำเนินงานตามรูปแบบการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมยุคใหม่ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่มีประสิทธิผล

ภาพที่ 2 แสดงองค์ประกอบของรูปแบบการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมยุคใหม่ใน สถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่มีประสิทธิภาพ

รูปแบบการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมยุคใหม่ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่มีประสิทธิภาพ โดยรูปแบบมี 6 องค์ประกอบซึ่งประกอบด้วย หลักการ จุดมุ่งหมาย กลไกการดำเนินการ การดำเนินการ การประเมินผล และเงื่อนไขความสำเร็จ รูปแบบการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมยุคใหม่ในสถานศึกษาขั้น

พื้นฐานที่มีประสิทธิภาพ มีการดำเนินงาน 4 องค์ประกอบหลัก ได้แก่ ด้านการวางแผนงานวิชาการ ด้านการจัดการเรียนการสอน ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้และด้านการพัฒนาและใช้สื่อเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา

อภิปรายผลการวิจัย

1. การศึกษาสภาพปัจจุบันและปัญหาการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมยุคใหม่ในสถานศึกษาชั้นพื้นฐานที่มีประสิทธิภาพ พบว่า ปัจจุบันการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมยุคใหม่ในสถานศึกษาชั้นพื้นฐานมีผู้เข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการ ได้แก่ ผู้บริหาร ครูผู้รับผิดชอบงานวิชาการโรงเรียน กรรมการสถานศึกษาชั้นพื้นฐาน ชุมชน ผู้ปกครอง และผู้มีส่วนได้เสียในการจัดการศึกษาของโรงเรียน แต่การมีส่วนร่วมของเครือข่ายภายนอกหรือองค์กรอื่นยังมีส่วนร่วมน้อยมาก การเปลี่ยนแปลงทางเทคโนโลยีแบบก้าวกระโดด จนเกิดการพลิกกระแสโลก ส่งผลให้การจัดการศึกษาแบบมีส่วนร่วมต้องปรับเปลี่ยนวิธีการเพื่อความต่อเนื่องและความคล่องตัวในการบริหารงานวิชาการโรงเรียน สอดคล้องกับ Srisaarn (2019) บทวิเคราะห์ในการผลิตและพัฒนาผู้บริหารการศึกษาตามมาตรฐานที่คุรุสภากำหนดที่อาจจะเหมาะสมในช่วงที่ผ่านมา แต่ในยุคปัจจุบันควรกำหนดให้เหมาะสมและสอดคล้องกับประเทศไทย 4.0 และก้าวทันต่อการเปลี่ยนแปลงของโลกในยุคศตวรรษที่ 21

การบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมยุคใหม่ในสถานศึกษาชั้นพื้นฐาน ที่มีประสิทธิภาพ เป็นกระบวนการทางสังคม (Social Process) ที่เกิดขึ้น ดำรงอยู่ และดำเนินการไปอย่างต่อเนื่องภายใต้เงื่อนไขและบริบทที่เกี่ยวข้องในช่วงเวลานั้นๆ ซึ่งกระบวนการที่เกิดขึ้นนั้นขึ้นอยู่กับลักษณะเงื่อนไขของการมีส่วนร่วมอยู่หลายประการเช่น การเปลี่ยนแปลงทางด้านเทคโนโลยี ดิจิทัล สภาพแวดล้อมทางการเมือง สังคม เศรษฐกิจ วัฒนธรรม ในสังคมที่โรงเรียนตั้งอยู่ และพบว่า กิจกรรมต่างๆ ที่แสดงถึงกระบวนการการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมยุคใหม่ที่ชัดเจน ว่าขอบข่ายการบริหารงาน 4 ด้าน คือ ด้านการวางแผนงานวิชาการ ด้านการจัดการเรียนการสอน ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ และด้านการพัฒนาและใช้สื่อเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา ส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการให้มีคุณภาพและประสิทธิภาพ สอดคล้องกับ Wehachat (2020) ได้กล่าวว่า การเปลี่ยนมุมมองการบริหารสถานศึกษาในยุคใหม่ เพื่อให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงของโลกที่กำลังเข้าสู่ยุคประเทศไทย 4.0 ในเรื่องของระบบสารสนเทศเพื่อการบริหารและการจัดการความรู้ ทิศคตต่อเทคโนโลยีและความสามารถในการใช้เทคโนโลยี ในปัจจุบันผู้บริหารสถานศึกษาที่ต้องยอมลงทุน และหาวิธีการใช้เทคโนโลยีของสถานศึกษาให้เป็นไปอย่างเหมาะสม เกิดความคุ้มค่าและเกิดประโยชน์สูงสุด การศึกษาในยุค disruptive World ยังต้องมีการพัฒนาให้เป็นองค์กรการศึกษาสมัยใหม่ สอดคล้องกับ Pratchapruet (2018) การศึกษาในยุคใหม่เป็นการศึกษาในยุคที่เน้นให้ผู้เรียนสร้างนวัตกรรมผลิตผลควบคู่กับการสร้างความรู้โดยใช้เทคโนโลยีช่วยสนับสนุนการเรียนรู้เชิงรุก ด้วยการแสวงหาความรู้และสร้างความรู้และนวัตกรรมร่วมกัน สอดคล้องกับ Anit (2012) พบว่าการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจในโรงเรียนทำให้การบริหารจัดการมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น การทำงานบรรลุวัตถุประสงค์เร็วขึ้น และจากการวัดความพึงพอใจในงานของครูปรากฏว่าครูมีความพึงพอใจอยู่ในระดับดีมากและลดความเครียดในการทำงานที่เกี่ยวกับการเรียนการสอนของโรงเรียน และได้พบว่าผู้ปกครองยังมีส่วนร่วมในกิจกรรมต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับโรงเรียนที่บ้านด้วย

ภาพอนาคตการศึกษาของไทยจะต้องมีคุณธรรมนำความรู้ เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งกาย ใจ สติปัญญา อยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข มองกว้าง คิดไกล ใฝ่สูง มุ่งทำงานและสร้างความเชี่ยวชาญในชีวิต เป็นผู้คิด

เป็นอย่างสร้างสรรค์ รักการเรียนรู้ตลอดชีวิตและเรียนรู้ด้วยตนเอง รู้จักคิด ประดิษฐ์นวัตกรรมใหม่ๆ บูรณาการวิถีชีวิตไทยและสังคมสากลอย่างมีความสุขสอดคล้องกับ Goodheart (2010) ได้ศึกษาความเป็นผู้นำในการจัดองค์กรของผู้บริหารควรมีคุณธรรมจริยธรรมของครูที่ปฏิบัติการสอน การมีส่วนร่วม การเป็นหนึ่งเดียวของสถานศึกษา มีความสัมพันธ์ต่อการมีประสิทธิภาพของทางโรงเรียน และส่งผลต่อการมีประสิทธิภาพซึ่งกันและกันสอดคล้องกับ Carla (2008) และ Kuuskorpi (2011) การมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาจากหลายฝ่าย จากหลายด้านจะส่งผลให้การบริหารจัดการบรรลุเป้าหมายได้ดี

2. การสร้างรูปแบบการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมยุคใหม่ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่มีประสิทธิผลพบว่า องค์ประกอบหลักของรูปแบบมี 6 องค์ประกอบ ได้แก่ หลักการ จุดมุ่งหมาย กลไกการดำเนินการ การดำเนินการ การประเมินผล และเงื่อนไขความสำเร็จ ด้านการดำเนินการมี 4 องค์ประกอบหลัก และ 18 องค์ประกอบย่อย ได้แก่ 1) ด้านการวางแผนงานวิชาการ ประกอบด้วย การจัดทำแผนกลยุทธ์ การปฏิบัติตามแผนกลยุทธ์ การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา การพัฒนาสาระท้องถิ่น การประสานความร่วมมือในการพัฒนาวิชาการกับสถานศึกษาและองค์กรอื่น 2) ด้านการจัดการเรียนการสอน ประกอบด้วย การพัฒนาการจัดการเรียนการสอน การคัดเลือกหนังสือแบบเรียนเพื่อใช้ในสถานศึกษา การระบุเป้าหมายและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ด้านการวัดและประเมินผล การสะท้อนผล รายงานผลการดำเนินงาน และการนำผลการประเมินไปใช้ 3) ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ ประกอบด้วย การเทียบโอนผลการเรียน การนิเทศการศึกษา การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาในสถานศึกษา การแนะแนวการศึกษา การจัดทำระเบียบและแนวปฏิบัติเกี่ยวกับงานวิชาการของสถานศึกษา การพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในและมาตรฐานการศึกษา และ 4) ด้านการพัฒนาและใช้สื่อเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา ประกอบด้วย การพัฒนาสื่อเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา การใช้สื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีการศึกษาสอดคล้องกับ Joyce and Calhoun (2010) กล่าวสรุปว่ารูปแบบโดยทั่วไปจะประกอบด้วยลักษณะสำคัญซึ่งเป็นฐานในการกำหนดรูปแบบ คือ ควรพัฒนาจากฐานคิด จากแนวคิดทฤษฎี มีวัตถุประสงค์ มีวิธีการหรือแนวทางในการดำเนินการ สามารถวัดได้

3. ผลการทดลองใช้รูปแบบการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมยุคใหม่ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่มีประสิทธิผล การใช้รูปแบบการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมยุคใหม่ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่มีประสิทธิผล ไปใช้ในสถานศึกษาที่เป็นเป้าหมาย คือ โรงเรียนบ้านดอนใหญ่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 2 ปรากฏว่ารูปแบบการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมยุคใหม่ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่มีประสิทธิผล นำไปใช้เป็นแนวปฏิบัติงานในสถานการณ์ปัจจุบันได้เป็นอย่างดี เพราะมีกระบวนการอย่างเป็นขั้นตอน ชัดเจน และง่ายต่อการปฏิบัติ ทำให้เกิดประสิทธิผลของงานได้จริง จึงได้รูปแบบที่เหมาะสมสำหรับการพัฒนาการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมยุคใหม่ ที่มีการนำเทคโนโลยี ดิจิทัลเข้ามาใช้ในแต่ละขั้นตอนของกิจกรรม ซึ่งมีผลการรับรองประสิทธิภาพของรูปแบบที่ก่อเกิดประสิทธิผล ดังผลการทดลองใช้ที่มีผลการประเมินในด้านการวางแผนงานวิชาการ อยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับ Bonavia (1998) ได้ทำการวิจัยเรื่อง พฤติกรรมของผู้บริหารและการพัฒนาของการมีส่วนร่วมในองค์กร (Manager Behavior and Development of Organizational Participative) ผลการวิจัยพบว่า ระดับของการมีส่วนร่วมอย่างเข้าใจ (Perceived Participation) ที่สูง ซึ่งได้เข้าใกล้ระดับของการมีส่วนร่วมตามปรารถนา (Desired Participation) ในการอธิบายผลลัพธ์เหล่านี้ ตัวแปรสองตัวได้ถูก

เสนอว่าเป็นตัวประสาน วัฒนธรรมองค์การ และความเชื่อในการบริหาร เช่นเดียวกับ Sholthead (1999) พบว่าความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารงานแบบมีส่วนร่วม และความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของพนักงานในกลุ่มตัวอย่างมีความสัมพันธ์กัน ความพึงพอใจในการปฏิบัติงานโดยทั่วไป ของพนักงานที่มีผู้บริหารที่ใช้ระดับการบริหารงานแบบมีส่วนร่วมจะสูงกว่าพนักงานที่มีผู้บริหารที่ใช้ระดับการบริหารงานแบบมีส่วนร่วมต่ำกว่า

4. ผลการประเมินรูปแบบการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมยุคใหม่ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่มีประสิทธิภาพ โดยบุคลากรผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในสถานศึกษาที่นำรูปแบบไปใช้จำนวน 30 คน พบว่า รูปแบบดังกล่าว มีความเหมาะสม มีความเป็นไปได้ในระดับมากที่สุด และความพึงพอใจ อยู่ในระดับมากที่สุด สอดคล้องกับ Ngamkanok (2017) ที่กล่าวถึง ผู้นำทางการศึกษาของอาเซียนในทศวรรษหน้า (พ.ศ. 2560-2561) ไว้ว่า ผู้บริหารการศึกษา ต้องมีทักษะ ในด้านการบริหารจัดการ ซึ่งได้แก่ 1) เป็นผู้นำการเปลี่ยนแปลงและบริหารจัดการความเสี่ยงที่จะเกิดขึ้นในอนาคตได้เป็นอย่างดี 2) มีทักษะการทำงานแบบทีมงานและประสานประโยชน์ 3) สามารถวางแผนกลยุทธ์และเปลี่ยนแปลงไปสู่การปฏิบัติได้อย่างเป็นรูปธรรม 4) ปรับเปลี่ยนวิธีการดำเนินงานให้รวดเร็ว และมีประสิทธิภาพสอดคล้องกับสถานการณ์ในปัจจุบัน 5) มีเทคนิคการบริหารจัดการใหม่ๆ ในการทำงานอย่างมีประสิทธิภาพ 7) มีทักษะในการสื่อสารและการสร้างเครือข่ายในการพัฒนาองค์กรและ 8) บริหารจัดการด้วยเทคโนโลยีสารสนเทศที่ทันสมัยและเป็น สอดคล้องกับ Anzar and Uzma (2009) และ Gold (2000) ศึกษาเกี่ยวกับส่วนประกอบ ซึ่งช่วยสนับสนุนให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาในรัฐบาโลซิสเตน ประเทศปากีสถาน พบว่าการมีส่วนร่วมอย่างต่อเนื่องของชุมชน มีผลมาจากความพึงพอใจของชุมชนสอดคล้องกับ พบว่า การสร้างหุ้นส่วนและความร่วมมือระหว่างผู้ปกครองกับนักการศึกษา ทำให้เกิดทรัพยากรที่มีคุณค่าทั้งในด้าน สังคมและวัฒนธรรมให้แก่โรงเรียน

สรุป

การศึกษายุคใหม่ มีลักษณะเด่นที่เน้นการสร้างนวัตกรรมตามความสนใจของรายบุคคลและทีม การใช้เทคโนโลยีสนับสนุนการสร้างความรู้และนวัตกรรม และเพื่อให้ผู้เรียนสามารถเรียนรู้ได้ทุกที่ ทุกเวลา โรงเรียนผู้บริหาร และครูเป็นเพียงหนึ่งในแหล่งความรู้ หลายแห่งที่มีบทบาทในการให้การศึกษาและสร้างนวัตกรรม การศึกษาในยุคนี้ผู้เรียนมีบทบาทเชิงรุกในการสร้างความรู้ร่วมกันในชุมชนสร้างความรู้และแสวงหาความรู้โดยใช้เทคโนโลยี ให้ผู้เรียนเข้าถึงแหล่งข้อมูลได้ทุกที่ทุกเวลาและมีอิสระในการกำหนดเนื้อหาวิธีการ ในการนำความรู้ไปใช้ โดยขยายความต่อการจัดการศึกษายุคนี้ มุ่งสนองความต้องการของผู้เรียน ของปัจเจกบุคคลผู้สอนและโรงเรียน ไม่ได้มีเอกสิทธิ์ในการจัดการศึกษา แต่อำนาจการจัดการศึกษากระจายไปยังแหล่งความรู้อื่นๆหลากหลายแห่ง

ข้อเสนอแนะ

จากผลการวิจัย ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะ ดังนี้

1. ข้อเสนอแนะในการวิจัย

1.1 ก่อนการนำผลการวิจัยไปใช้ควรมีการแต่งตั้งคณะทำงานเพื่อทำการศึกษาและวิเคราะห์ถึงความเป็นไปได้ปัญหาและอุปสรรคภายในสถานศึกษาก่อนการดำเนินงานอย่างรอบคอบ

1.2 ควรมีการอบรมเชิงปฏิบัติการ การใช้เทคโนโลยี ดิจิทัล ให้แก่ครูบุคลากรและผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง ให้เกิดความเข้าใจและสามารถใช้เทคโนโลยีที่จะนำมาใช้ในการดำเนินงานได้ เพื่อให้สามารถนำมาใช้ดำเนินงานได้จริง

1.3 คณะทำงานที่สถานศึกษาได้แต่งตั้งและมอบหมายจะต้องเร่งสร้างทีมคุณภาพที่มีความตระหนักรู้ มีความมุ่งมั่น ยอมรับความแตกต่างพร้อมที่จะได้รับการเปลี่ยนแปลงและลงมือปฏิบัติตามแผนอย่างต่อเนื่อง เพื่อบรรลุผลตามวัตถุประสงค์และเป้าหมายที่กำหนดไว้

2. ข้อเสนอแนะเพื่อการทำวิจัยในครั้งต่อไป

สำหรับประเด็นในการวิจัยครั้งต่อไปควรทำวิจัยในประเด็นเกี่ยวกับ

2.1 ควรมีการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งเสริมต่อการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมยุคใหม่ ในสถานศึกษาที่มีประสิทธิภาพ

2.2 ควรมีการศึกษาวิจัยเปรียบเทียบแบบพหุภาคีด้านบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมยุคใหม่ของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานและสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน

2.3 ควรมีการศึกษาวิจัยเชิงปฏิบัติ เกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมโดยใช้เทคโนโลยี ดิจิทัล ใช้ระบบ ICT เพื่อให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นในปัจจุบัน

References

- Anzar, U. (1998). *An Exploratory Study of Factors Which Have Contributed to the Sustainability of Community Participation in Education in Balochistan of Pakistan*. (Doctoral Dissertation). American University. Washington, D.C.
- Goodheart, H. (2010). *The Instrument and Expressive Characteristics of Public Secondary School and Effectiveness*. New York: McGraw-Hill.
- Grissom, J. (2012). Revisiting the Impact of Participative Decision Making on Public Employee Retention: The Moderating Influence of Effective Managers. *The American Review of Public Administration*, 42(4), 400-418.
- National Education Act B.E. 2542. (2003). *Government Gazette*. Bangkok: Office of the Education Council.
- National Education Plan B.E. 2560 – 2579. (2017). *Government Gazette*. (1st ed.). Bangkok: Office of the Education Council.
- Ngamkanok, S. (2017). *ASEAN Educational Leaders in the Next Decade*. (Research Report). Chonburi: Burapha University.
- Office of the National Economic and Social Development Council. (2017). *The 12th National Economic and Social Development Plan B.E. 2560 – 2564*. (1st ed.). Bangkok: Office of the Prime Minister.

- Prachyapruit, A. (2018). *The Development of Teacher Preparation Model for Education 4.0 Era*. Bangkok: Faculty of Education, Chulalongkorn University.
- Sholhead, J. E. (1998). *The Relationship Between Participative Management and Job Satisfaction in a Department of Defense Environment*. (Doctoral dissertation). Nova Southeastern University. Florida.
- Srisa-arn, B. (2019). A New Paradigm in Educational Administration to Build Professional Leaders. *Proceedings of the Conference on Trends and Directions for Professional Development in Educational Administration in the Era of Thailand 4.0*. Bangkok: The Association of Educational Administration Professional Development of Thailand.
- Vehachart, R. (2020). *Revolutionizing Education in the Digital Age*. (1st ed.). Bangkok: The Association of Educational Administration Professional Development of Thailand.
- Westbrook-Spaniel, C. (2008). *How Teachers Learn, Select, and Implement "Effective" Classroom Management*. New Mexico: State University Las Cruces.